

STRUČNÁ ANOTACE

Tato monografie je věnována českým překladům a překladatelům Eukleidových *Základů*. První část knihy mapuje cestu Eukleidových *Základů* od jejich vzniku až do současnosti. Jednotlivé paragrafy jsou věnovány výsledkům řecké matematiky, Eukleidovi a jeho *Základům*, jejich šíření, studiu a komentování v řeckém světě, Římské říši, Byzanci, arabském světě, středověké Evropě a židovské komunitě. Čtenář se zde seznámí se základními fakty o nejvýznamějších latinských a řeckých tiscích *Základů* a o jejich vydáních v národních jazycích v letech 1482 až 2001.

Druhá část knihy je věnována osudu českých překladů Eukleidových *Základů*. Je zde popsán neúspěšný pokus *Jednoty českých matematiků* z let 1870 až 1871, neúspěch Josefa Smolíka, který celé *Základy* přeložil koncem osmdesátých let 19. století, nepodařilo se mu je však vydat, dále překladatelské úsilí Františka Fabingera a Františka Servíta, kteří přeložili a vydali první knihu *Základů* v roce 1903, a nakonec úspěšné vydání kompletního překladu Františka Servíta.

Ve třetí části monografie je provedena komparace českých překladů.

Tři paragrafy čtvrté části jsou věnovány životu a dílu českých překladatelů Eukleidových *Základů*, Josefa Smolíka (1832–1915), středoškolského profesora matematiky, fyziky, českého a francouzského jazyka, Františka Fabingera (1863–1938), středoškolského profesora matematiky a fyziky, a Františka Servíta (1848–1923), středoškolského profesora latiny a řečtiny.

Pátá část knihy obsahuje seznamy rukopisů a tisků Eukleidových *Základů*, které jsou uloženy v knihovnách České republiky (10 rukopisů a 326 tisků).

V šesté část je otištěn Smolíkův překlad tzv. čtrnácté a patnácté knihy Eukleidových *Základů*; text těchto dvou knih dosud česky publikován nebyl. V závěru je uvedena kopie části rukopisu Smolíkova překladu Eukleidových *Základů*; přetištěn je zde titulní list, úvod a celá první kniha.